

I ožili dogajanje na odru”

kar podpira nadaljnji razvoj. Zahtevnost domačega občinstva najbolj prepoznavamo na gostovanjih drugih izvajalcev, ki jih tudi najmlajši gledalci sprejemajo skozi optiko domače izkušnje. Obisk je odličen, želeli bi si le še stabilnega financiranja, da bi lahko varno in brez skrbi razvijali repertoar in spremljevalne programe.

Story: Financiranje je torej tudi pri vas težava, s katero se redno srečujete. Koliko predstav izvedete in kakšen program, dodatne vsebine uresničujete kljub primanjkljaju teh sredstev?

Gledališče izvaja šest novih premiernih uprizoritev v sezoni, zaokroženih v tematsko celoto, a tehnološko pestrih, ob tem ohranjamo na programu 25 predstav iz preteklih sezon. Izvajamo tri sklope spremljevalnih kulturno vzgojnih programov - predstavitevne in ustvarjalne delavnice, interaktivne predstave z namenom zgodnjega uvajanja v umetnost in študijski program. Predvsem v drugem delu nam zmanjka sredstev.

Story: Kakšna je vloga lutkovnega gledališča v družbi, mestu, življenju posameznika? Opazate porast obiska ali so številke vsa ta leta enake?

Število obiskov se je začelo umirjati po letu 2013, v letu po projektu evropske prestolnice kulture. Zdaj so številke precej stabilne, obisk se povečuje še na račun novih prizorišč v minoritskem kompleksu. Vsekakor ne zaznavamo upada, kot se dogaja mnogo kulturnim akterjem. Razlog za to je najbrž v specifičnosti našega dela - tri četrtine programa so namenjene mlademu občinstvu. In v sedanjih družbenih okoliščinah vzgojitelji (pri čemer imam v mislih tudi in predvsem starše) vedno bolj prepoznajo pomen umetnosti v celovitem razvoju otrok.

Story: Kot omenjeno, so starši tisti, ki izbirajo, kam bodo otroka peljali. Kako zadovoljite njihove potrebe? Kaj je tisto, kar jih pritegne?

Najbolj pritegne odličen program. Otroci imajo nekatere predstave preprosto radi, večina se tudi vrača, ponavlja besedilo skupaj z igralci, prepeva pesmice, kot da bi v roke večkrat vzeli isto igraro. Ni to lepo? Predstave so zares tehtno premišljene v vseh svojih elementih - od uprizoritvene predloge, torej besed in tematike, prek likovnosti, tehnologije, zvoka in glasbe pa vse do sporočila. Pokušajo biti celovite, hkrati pa ne moralistične, temveč spodbudne v poudarjanju domišljije, radovednosti, ustvarjalnosti.

Vse v skladu s sodobnimi teorijami razvojne psihologije in vzgoje skozi umetnost, ki poudarjata predvsem izkušnjo lepega kot temelj celostnega doživljanja umetnosti.

Story: Poskušajo starši vplivati na sooblikovanje kakšnega programa? Oziroma kako starši dojemajo predstave, na katere vodijo svoje otroke, in kaj bi svetovali tistim, ki posegajo v interakcijo otroka pri dožemanju teh predstav?

Seveda. Veliko teh pripomb tudi vzamemo resno. Ne vedno kot navodilo, temveč kot podlago premisleka, kaj starši potrebujejo kot oporo in vodilo. Poskušamo zadovoljiti njihove potrebe (ne nujno tudi njihovih želja). Vloga staršev je pomembna. Oglede predstave kot družinski dogodek pa je neprecenljive vrednosti. Lepo je, kadar so starši samo tihi spremljevalci, ki ponudijo naročje za občutek varnosti, otroku pa dovolijo samostojno spremljanje. Otroci si bodo sami razložili dogajanje na odru, starši pa naj vedo, da niti v gledališki dvorani niti v življenju ni ene same ali vsaj najboljše resnice. Dopusiti otroku možnost samostojne interpretacije je največja svoboda, ki jim jo odrasli lahko dopustimo. Seveda gre v takem primeru tudi za zaupanje gledališču.

Story: Kako danes otroci dojemajo lutkovne predstave, glede na to, kar jim moderna tehnologija vse ponuja?

Otroci nimajo posebnih težav. Živ dogodek pred njihovimi očmi, tukaj in zdaj, še vedno premaga pisane zaslone, pa naj se tam še tako naglo menjavajo barve in si sledijo poki, bumi ali treski. Ni večje čarovnije kot spremljati spreminjanje sveta, biti priča čarovniji in doživljati emocionalne premete. Otrokom je lutkovna umetnost blizu, sploh najmlajšim v animističnem obdobju - osuplost ob oživljanju 'mrtvega' je močno doživetje, otroci ga potrebujejo, zato pa je s tem treba previdno ravnati.

Story: Kakšne predstave so bile v ospredju zadnjo sezono oz. kaj si bodo letos lahko ogledali?

V prejšnji sezoni so bile najbolj opazne predstave tri: Spake, Časoskop ter Mali modri in mali rumeni. Prva je namenjena odraslim - bila je sprejeta z velikanskim navdušenjem na eni in očitnim zgražanjem na drugi strani. Zaznamuje jo specifična estetika grdega, ki posega v sam temelj definicije lutke - nastopajo namreč tudi lutkovne spake (take lutke, ki se res slabo premikajo). Predstava pa je naletela na čudovit mednarodni odziv in čaka jo lepo festivalsko

življenje. Časoskop v sodelovanju z MCLU Koper in Pokrajinskim muzejem Maribor je poklon Mariboru, predstava o mestu, o njegovi naravi, duši, o tistem, kar mesto zaznamuje, ne da bi se tega sploh zavedali. Je predstava, nagrajena kot najboljša v slovenskem lutkovnem gledališču zadnjih dveh let. V eni oceni sem prebrala: "V Časoskopu dobi Maribor življenje, ki se v očeh gledalca prenese v mesto tudi po predstavi." Točno to smo želeli doseči. Mali modri in mali rumeni pa je najbolj inovativen prenos slikanice na oder - z občutkom, nepredvidljivo inovativnostjo in pretanjenim občutkom. Tudi že ovenčan v bienalno nagrado. Krasna, privlačna in odlično obiskana predstava o mešanju barv in prijateljstvu.

Story: Konec septembra so vas povabili na največji lutkovni festival na svetu, ki je potekal v Charleville-Mezieres v Franciji. Vsaki dve leti severnofrancosko mesto gosti več tisoč gledalcev. S katero predstavo ste se predstavili?

Predstava na največjem svetovnem lutkovnem festivalu je Proces ali Žalostna zgodba Josefa K. v režiji Matije Solceta (ki je režiral tudi Časoskop). Nastala je bežno po motivih romana Franza Kafke in se pogumno preigrava skozi tiste interpretacije Kafkovih raziskovalcev, ki poskušajo opustiti etične perspektive in ugotavljajo veliko količino humorja v Kafkovem pisanju. Predstava velja za eno izmed najbolj 'odbitih', a točnih uprizoritev Kafke na svetu. Slovi pa tudi po briljantni izvedbi dveh igralcev - Mihe Arha (LGL) in Mihe Bezeljaka (LGM).

Story: Proces ali Žalostna zgodba Josefa K. je že večkrat sodelovala v tujini, na zadnjem Bienalu lutkovnih ustvarjalcev pa je prejela glavno nagrado. Nam zaupate kaj o tem?

Glavno nagrado je prejela na preteklem bienalu, na tokratnem jo je prejel Časoskop. To je izjemno priznanje, saj gledališče s specifično lutkovno poetiko postavlja na sam vrh slovenskih lutkovnih ustvarjalcev. A na nagradah se ne gre pasti, te naj bodo spodbuda za naprej, morajo naložiti odgovornost za nadaljnje kakovostno delo, kvečjemu so lahko potuha za prihodnjo drznost. Obe predstavi (zraven pa bi pristela še nagrajeno Meso ali Razodetje v režiji Jerneja Lorencija izpred petih let) sta namreč precej pogumna projekta.

◆ Napisala MIMA

◆ Fotografije Gaja Kutnjak, Boštjan Lah